

Bulharsko mezi bouřkami

Pirin a Rila

Bulharsko mezi bouřkami

aneb

Pirin a Rila 24. 7. - 6. 8. 2011

24. 7. - Cesta

První psaní deníku je opět na mně. Je asi 5:47 a s Evčou vstáváme v Záborné po včerejší Přípluvově a Hančině svatbě. V 7:00 jsme již u Ladky v Brně, kde je i Ája a Máťa a během naší sprchy přichází Filip. „Jak nějaká trafika, vole!“ mi sděluje řidič v šalině, když po něm chci 5 lístků. Ve vlaku v 8:24 už je Honzík na místenkách, které v Blavě přendáváme ke dvěma stolečkům. Vagón se plní a prázdní. Vjíždíme do Budapešti, kde máme asi 20 minut procházku po peróně a zpět na zadek. Zadky bolí, mě i hlava a v Subotici je černá obloha a začíná pršet. Už se těšíme na lůžka z Bělehradu. Jaké je naše zděšení, když nacházíme jen dva plné vagony bez lůžek! Následuje rozčilení, se kterým nic nenaděláme, a rozhazujeme se po kupéčkách – Ája, Máťa a Honzík s angličankou a někým, Ladka a Filip se staříkem a stařenkou a asi dvěma mladíkama, my s Evčou tam měli německého Turka s dcerou Němkou a bulharský pár, takže nakonec docela pohoda. Až na Srba pašujícího cigára.

25. 7. - Sofia

S malou sekerou zastavujeme po 7:30 v Sofii. Suneme se na autobusák, kde měníme na levý (1 EUR = 1,95 BGL), za 13 leva kupujeme lístky do Melniku a navštěvujeme důstojnější WC. S Evčou pak chceme koupit rezervaci lůžek na cestu zpět, ale zjišťujeme, že lůžka nepojedou, takže bereme alespoň místenky a na rezervaci lůžek sem dostáváme štempl, že nebyly použity a peníze za ně by nám v ČR měli vrátit (20 € za jednu), a tak se i stalo. A hurá do města – jdeme kolem mešity, sochy sv. Sofie, chrámu sv. Metoděje, rotundy sv. Jiří, prezidentského paláce až k chrámu Alexandra Něvského. Po návštěvě interiéru nacházíme v boční uličce JOYA Bar & Dinner, kde obědváme pivo Zagorka a džuveč, šašlik, tykvičky, kavarma a salát. Před 13:30 jsme na nádrhu, část kupuje v Bille něco do busu, házeme krosny do busu a ve 14:00 opouštíme Sofii směrem Melnik, kde jsme v 18:00. Po cestě potkáváme bouřku a stavíme v Blagoevgradu a Sandanski, kde procházíme tržnicí se spoustou lákavé zeleniny. Jedno tzv. srdcové rajče si kupujeme a pochutnáváme si na něm tajně v busu. V Melniku se vydáváme proti proudu vyschlého potoka, míjíme obří hostince pěkné architektury (MEXAHA) s nabídkou zdejších vín a jdeme špatně, takže se u starého fotbalového hřiště otáčíme a pod zbytky kláštera se dáváme doprava podél vyschlého potoka a místy jeho korytem již po zelené značce, která byla ze začátku přetřena na černo. Celou dobu se nám otvírají výhledy na zdejší písečné pyramidy a postupně stoupáme. Finální výstup je celkem ostrý, ale ty výhledy! Na druhé straně pyramid máme traverz a výhled na Roženský monastyr pod námi. Jdeme tam, mnich nám říká, že u nich přespat nejde, ale kousek níž vedle kostela je pramen a plac na stany. Je to tu supr, stavíme stany, vaříme brkaši a myjeme se v prameni, abychom ve 22:30 šli spát. (*Papr*)

26. 7. 2011 - Den bloudění a kapradí

V noci se přihnala bouřka. Blesky blýskaly zatraceně blízko. Hromy hromovaly a na stany se valily proudy vody. Zátěžovou zkoušku jsme přečkali v suchu a ráno se probudili do slunného dne. Prohlédli jsme si Roženský monastyr a vyrazili na túru. S každým krokem a každou kapkou potu byly batohy těžší a těžší, ale kilometry postupně ubývaly a monotónní tempo vyhánělo z hlavy všední starosti. Nejdříve se ztratila zelená značka, pak černá a potom i my. Vytáhli jsme všechny naše moderní turistické navigační vymoženosti a rozhodli se risknout lesní pěšinku, odkud se zrovna vyřítilo stádo koní. Strmým svahem jsme se dostali do kapradového pralesa a

postupně i na hřeben a zelenou značku. Podle Davida by se měli z tohoto zápisu v deníku a našich chyb poučit budoucí horalové. Protože nevím, kde přesně jsme špatně odbočili, moje rada budoucím generacím zní: „Jděte tudy, kudy se jít má, a ne jako my tudy, kudy se jít nemá“. Nakonec jsme úspěšně dorazili po zelené k chatě Pirin. Cesta nám trvala (včetně přestávek a bloudění) 8,5 hod. Chata Pirin ceny: pivo (Šumensko): 2 Lv, limonáda: 2 Lv, šopák: 3 Lv. Stany jsme postavili i přes zákaz stanování, ale po souhlasu personálu u první chaty. Howgh. *(Filip)*

27. 7.

Ráno jsme chtěli vstát v 6:00, ale nechtělo se nám, tak jsme budíček prodloužili na 7:00. Snídali jsme, kafovali jsme (z presovače!), vykládali jsme se sympatickým Bulharem a než jsme se vymrcasili, bylo půl desáté! Vyšli jsme po žluté značce směr Chyža Tevno jezero. Vyšli jsme si první sedýlko (mezi Kuklitem a Zábätem) a tam dali oběd s krásným výhledem. Ze sedla byl strmý sestup a občas i kamenná moře či mořička. Okolo Kuklenska jezera kvetlo plno lilií zlatohlavých a nějakých vstavačů – nádhera. Na rozcestí modré a žluté jsme dali pauzu, omyli nohy a pokračovali po modré do sedla Kozi preval. Ze sedla jsme chvílku pozorovali a poslouchali krásné a šíleně bučící, skučící, mečící atp. kravky. Stádo jsme obešli a dali se po žluté k Molokamenišku jezeru, které už jsme s Ájou chtěly vydávat za Tevno jezero, ale nebyla tam chata, tak jsme musely dál. Stačilo ale přejít jedno předsedlo a vyhoupnout se do druhého sedla a byli jsme v cíli – veliké jezero (bohužel se zákazem koupání), vytopená chata s šopskou salátou, polívkou, keftama atp. Našli jsme místa na stany, opláchli se v říčce vytékající z jezera (byla úžasně teplá – skoro jako doma ☺) a dali si věču (těstoviny na 3 způsoby). Samozřejmě nechybělo ani pivo – Kamenica za 3 Lv. Někteří neodolali a dali si i zelnou salátu (3 Lv) a Filip donesl jako předkusek k večeri vynikající jogurt se zavařenými borůvkami (3 Lv) – dobrotu velká. Fotografové fotí, někteří se jdou projít ke křížku, v dáli se ukazují snad kamzíci či co. Je tu celkem dost Bulharů, jedni Němci a cestou jsme potkali Litevce. Bača krásně píská na flétnu a pak i v chatě zpívá. Spát jdeme okolo 21:00. *(Evča)*

28. 7.

Vstáváme kolem půl sedmé. Ze stanu se nám moc nechce, ale jasná obloha dává naději, že bude pěkný den. Kolem deváté vaříme tradiční snídani vložky s vložkami. Sluníčko se přes východní vrcholky přehouplo celkem brzy, takže stačíme usušit i stany. Vyrážíme kolem chaty po červené značce do sedla Mozgoviška Porta. Ze sedla jsou na západní straně krásně vidět Polenski jezera. Cesta se pak vine po hřebenu směrem na Vinarskou Portu. Na Prevalkskim Čukaru, kde jsou krásné výhledy na všechny světové strany, děláme krátkou. Dále pokračujeme po hřebenu, kde se střídá pohodová cesta s ryze kamenitými úseky, které nás mírně zpomalují. Kolem jedné hodiny děláme oběd, během něhož nás míjí dvojice Českých turistů, která ráno vyrazila z chaty Vichren, což je cíl naší dnešní cesty. Po obědě pokračujeme dále po červené kolem Tevna Vasilaška jezera, kde přibývají náročné úseky kamenných sesuvů. Ty nám dávají opravdu hodně zabrat, protože skákat s těžkými batohy po velkých kamenech je opravdu umění. U Dalka jezera holky navrhují koupel. S tím však nesouhlasí všichni, proto se zde dělíme. Já s Davidem a Ájou vyrážíme vstříc našemu cíli. David nasazuje takové tempo, kterému s Ájou nejsme schopni stačit. Po páté hodině sestupujeme k chatě Vichren, kde je spousta lidí a aut, ale Davida není nikde vidět. Asi po hodině se objevuje zbytek výpravy i s Davidem z trochu jiného směru než jsme s Ájou očekávali. Na chatě mají plno, proto se pokusíme utábořit na jednom pěkném místě, na které jsme narazili při sestupu k chatě. Plácek se nachází u malé říčky asi 15 minut od chaty na žluté a modré turistické značce. Místo je rovinaté s měkkou travičkou, ale díky říčce také se spoustou komárů. Po krátké koupeli vaříme kuskus s tomatovou polívkou a stavíme stany. Kolem se stále pohybují dva potulní psy. Spát jdeme ještě před setměním, protože nás zítra čeká opravdu perný den. *(Martin)*

29. 7. 2011 - ...a David musí mít v Pirinu opět něco extra...

Díky cíly naší cesty - přes Vichren na chatu Javorov - jsme vstávali ± v 6 hod. Věděli jsme, že počasí nemá být nic moc, chtěli jsme proto mít na naše putování i trochu časové rezervy (celkem nám to mělo trvat 8,5 hod. - podle ukazatele). Až k Vichrenu byla cesta prakticky choďák (jak nám - Evče + Lad'ce kluci - David + Filip slíbili), ač celkem dost prudký... Počasí relativně stálé, cesta plná lidí (dospělých i dětí)... Vrcholové foto, pivo, čokoláda a jdeme dál... počasí se horší, cesta také (více skal), sestup do sedla. Větru je nemálo, mlhy taky. Ze sedla pokračujeme nahoru na traverz po kamenech. Usuzujeme, že bude rozumnější rozdělit se na rychlejší skupinu (Ája + Honzík + Máťa) a pomalejší (zbytek). Pak ale zasáhl zlý skřet hor a seslal na nás bouřku. Rychlejší skupinku zastihla na řetězech (viz zápis člověka z rychlejší skupiny). Nás, pomalejší skupinu, zastihla ještě před. Jediným řešením se nám zdálo (v tu chvíli) sestoupit dolů do údolí. Kluci (David + Filip) běželi dolů s batohy, dívčí osazenstvo (Evča + Lad'ka) batohy nechalo na cestě pod pláštěnkou a sbíhalo nalehko (kluci se prý pro ně vrátí). Déšť, bouřka i kroupy po chvíli přestaly, ale už jsme sestoupali příliš a rozhodli se tedy do sestoupit do údolí. S Evčou hlídáme batohy a pokoušíme se najít cestu (nejméně děsivou) dolů. Aniž bychom tušili, kam se tam dostaneme... Hlavní zásada (dle Filipa) je: „nedostat se do kosovek, to jsme pak v háji a musíme zpátky“... Sestoupili jsme na dohled cíly - potok v údolí + salaš - a zasekli se mezi skalami. David vyběhl hledat cestu. Doufali jsme, že nějaká existuje. Když už jsme pomalu začínali být nervózní - David nebyl vidět ani slyšet - zjevil se David dole na louce, zajásali jsme a „běželi“ dolů po jeho stopách. Asi za půl hodiny jsme došli k odměně - tůňce. Po ledové koupeli jsme sešli dolů k salaši, že se zde pokusíme najít místo na spaní. Celý sestup se už konal téměř za slunečného počasí (proti předchozímu slunečnému počasí bylo toto slunečné počasí slunečně zcela) a dokonce jsme místy viděli i původní cíl naší cesty (bivak Končeto, ve kterém jsme měli původně obědovat) i zbytek výpravy - bouřku na řetězech tedy zvládli a došli v pořádku, což jsme si pak ověřili i z Máťovy SMSky - hlásili, že jsou v pořádku nahoře. A zase zpět k nám: Došli jsme k bačovi a ptali se po sýru a možnosti na přespání a po žluté značce, po které jsme se chtěli opět připojit na červenou, po které šel (měl by zítra jít) zbytek výpravy. Sýr bača neměl, spát tam prý můžeme, žlutá je tam... Pěkně jsme poděkovali a vyrazili hledat místo na spaní. Šlo to těžko. Když byly stany skoro postavené, přišel bača a řekl, ať jdeme raději blíž k salaši, že tam jsou vlci, medvědi... Tak jsme rozestavěné stany přenesli blíž, na místo, kde před chvílí byly ještě ovce a spousta psů. Postavili jsme stany, najedli se a kolem 22,30 hod. šli spát posílnění domácí rakijí od bači. Usínali jsme s myšlenkou na zítřejší převýšení 800 m, které musíme překonat, abychom se dostali na červenou.

Nákres psa s obojkem s klackem proti vlkům viz deník. (*Lad'ka*)

„Druhá část“ - 29. - 30. 7. 2011

Během cesty na Končeto jsme se po domluvě rozešli. Na řetězech nás (Máťu, Honzíka, mě) zastihla bouře a kroupy. Máťa se přidržoval řetězů a znovu uhodil blesk. Dostal ránu. Honzík se chtěl schovat v mezeře ve skále, až přejde bouře. Máťa už byl daleko, a tak jsme se pokusili pokračovat dál. Situace byla dost nebezpečná, a proto jsme co nejrychleji směřovali k bivaku (malé boudě na Končetu). Doběhla jsem tam z posledních sil... Za chvíli dorazil Máťa a nakonec rozvážným krokem Honzík, kterého bouře absolutně nerozhodila, ba naopak potěšila a srovnala mu hladinu adrenalinu. Bivak byl velmi pěkně zařízen. Vevnitř dřevěné palandy - široké tak pro dva nocležníky. Dále pryčky na batohy, to vše na cca 2×3 m. Krásný minimalistický byteček. Toaleta tedy jen venku kdekoliv, ale jinak luxus. Převlékli jsme se z mokrých hadrů a hned bylo líp. Honzík konstatoval, že jsme si vybrali štěstí až do konce roku, protože jsme tam mohli všichni tři zařvat. V suchu jsme pak poobědvali a čekali na zprávu od druhé skupinky. Nakonec Břízka poslal Máťovi zprávu, že sestoupili do údolí a jsou OK. Sejdeme se druhý den na

chatě Javorov. Za chvíli dorazili od Javorova na bivak dva Bulhaři a chtěli také přespat. Tak jsme se přesunuli do horního patra bivaku na dvě postele – já s Máťou jsme se uhnízdili na jedné, Honzík se roztáhl sám na druhé. Bulhaři obsadili druhou část. Nejdřív zašli na cigaretku a pak uvařili večeři. Kolegiálně nám půjčili vařič i s bombou (jelikož my jsme měli pouze bombu bez vařiče), uvařili jsme si těstoviny se sýrovou omáčkou a česnekem, zahustili kuskusem. Večer pak sušili na větru mokré věci a boty. Máťa objevil staré Reflexy z července 2010. Před spaním nám četl na dobrou noc článek o Bakalovi. Bulhaři nám po ochutnání naší pálenky nabídli arménský koňak ve skle. Luxusní záležitost. Šli jsme spát brzo, ale v bivaku bylo horko a suchý vzduch. V noci jsem se snažila větrat malým oknem, to ale vždy zavál víchr z hor. Byla víceméně mlha. Ráno to nevypadala o moc lépe. Snažili jsme se dosušit zbytek věcí a zvažovali, kdy vyrazit směr Javorov. Honzík se chtěl ještě jít promenádovat po Končetu, ale nakonec si to rozmyslel. Nad Vichrenem se honily mraky. V 10. 45 jsme vyrazili v mlze směr Javorov. Foukal silný vítr, měli jsme oblečené rukavice i čepice. Nakonec jsme v pořádku došli až na rozcestí se žlutou. Máťa zavolal a dozvěděli jsme se, že zbytek výpravy je už 20 min. před námi směr Javorov. Počkali na nás a sešli jsme se u malého Suchodolského jezírka, dali společně oběd a vyrazili směr Javorov. Na chatě jsme si dali šopský salát, někdo polévku, jiný pifko. Nepodařilo se nám sehnat odvoz na Ril, a tak jsme řapali do Razlogu. Cestou jsme se snažili stopovat, ale marně. Nakonec jsme se na recepci hotelu „White Fir Valley“ zeptali na odvoz. Paní zavolala známému a za 30 min. dorazil červený tranzit. Řidička i její doprovod nás odvezli až na Rilský monastyr za 110 leva za cca 90 km. Cestou jsme je požádali zastavit v obchodě, abychom doplnili zásoby. Ochotně zastavili v Kauflandu v Blagoevgradu. Po nákupu jsme už za tmy dorazili k monastyru. Bylo nám řečeno, že jestli nemáme rezervaci, je monastyr plný. Jeli jsme tedy na doporučení do kempu Zodiak. Za 5 leva na osobu jsme si na kamenitém podloží rozbili stany. Do postele – na karimatky – jsme se dostali až ve 22.30. Byl to náročný, ale krásný den. (Ája)

30. 7. – návrat na začátek dne

Ráno vstáváme kolem 6:30, rychle snídáme, lehce sušíme stany, loučíme se s bačou a po 8:00 vyrážíme směr tušenou žlutou značku. To vše se děje pod dohledem několika koní, dvou krav a býčka, který nás šel i navštívit, ale bača ho zahnal. Žlutou nacházíme, ale po chvíli ztrácíme. Tu přichází bača a směřuje nás do lesa. Začátek je hodně dlouho prudké stoupání v borovicovém lese, přecházíme potůček a přichází mírnější stoupání, kdy míváme staré ohrady na zvířata. V sedle dáváme v závětří pauzu na sůšu, fouká a jsme v mracích, které kolem sebe máme asi posledních 200 výškových metrů. V jednu chvíli se mraky trhají a Evča volá na skupinku lidí na sestupovém hřebínku v domnění, že to je „druhá část“ naší výpravy. Není. I my se vydáváme na hřebínek, spojujeme se s červenou a klesáme, abychom dohnali Áju, Máťu a Honzika. Tu mi zvoní mobil, volá Máťa, že jsou až za námi. Scházíme k Suchodolskému plesu, rozbalujeme stany na uschnutí a po asi 20 minutách jsme opět celá tlupa.

31. 7. – Hustodrsňácký výstup

Vstáváme až v 7:30 a jsme skoro první vzhůru. Dle SPZ zde jsou Němci, Rakušáci, Slovinci, Francouzi, Bulhaři, nejlepším autem je tydlybus z Forda a Gaz připomínající Unimog. Stany a jiné věci sušíme na šňůrách, snídáme a po sbalení se vyrážíme 2 km po silnici směr Rilský monastyr. Je to tu jak na Václaváku, ale kostel v aerálu je stále působivý, zvláště vevnitř, kde vstupují sluneční paprsky a tvoří úchvatnou podívanou. Kupujeme pohledy a hned je i odesíláme, v obchodě mají jogurt i výbornou zmrzlinu. Nakonec odcházíme až ve 12:00 a cestou ještě ukazujeme české holčině neznalé azbuky cestu k Sedmi rilským jezerům, kam vyrážíme. Stoupání bukovým lesem je pozvolné i ostré, překonáváme i popadané kmeny a na hranici lesa obědváme. Ája hlad nemá (cca 13.00: *Ája prohlásila: „Já snad ani nemám hlad“*), takže jí jen 3 krajíce chleba, Máťa si zase dává patku, které někteří říkáme půlka chleba. Následující postup je keři a

horskou loukou, která místy dosahuje dvoumetrové výše. Potkáváme asi 3 skupinky sestupujících lidí a poté i maďarský pár, který nám radí návštěvu chaty Ivan Vazov (kvůli výborné kuchyni), která je bohužel mimo naši trasu. V asi 2 100 m n. m. je sedlo, kdy je vysoká tráva vystřídána nízkou (cestu asi značili staří zapšklí mniši, bo vede úbočím odkud jsou nějaké výhledy, zatímco na druhé straně hřebene je výhled na Rilský monastyr), ale hlavně zde je salaš, kde se Ladce a Evče daří od bačů (jsou tu 3 a jedna bačovka) koupit půl kila ovčího sýra, navíc jako přídatek dostáváme okurku. Oboje okamžitě jíme a o sýru si ještě chvíli necháváme zdát, jak byl výborný. Při dalším traverzovém výstupu míváme krásy a později i baču s ovci. Na kamenitém hřebínku dáváme pauzu a doufáme, že už jsme u rozcestí se žlutou, což konzultujeme s mapou. A jsme, v údolí rozcestí je. A koně. Stádo koní, někteří kolem pobíhají, hlavně jedno hříbě běhá sem a tam, a budí respekt, zvláště když začnou vyhazovat kopyty a máme je po obou stranách. Po žluté jdeme do sedla Razdela, odkud se kocháme výhledy na masiv Maljovice. Rezatý ukazatel a šipky již ke kochání nejsou. Filip kousek pod sedlem nachází sněhové pole a ihned se o sníh dělí s děvčaty. Asi moc nadšená nejsou. Je tu zima a fouká, tak se nezdržujeme a sestupujeme k Sedmi rilským jezerům. Výhled do cirkusu je nádherný, jenom sedmé pleso nám chybí a je vidět až moc různých staveb. Ihned u prvního plesa stavíme stany, o kousek níž je trojice Němců, někdo se myje a pere v plese, Ája s Máťou vaří večeři. Po večeři se ještě chvíli procházíme a sledujeme západ slunce, bo se nám podařilo zatábořit velmi brzo, zvláště s ohledem na dnešní překonané převýšení 1 600 m. Uléháme již po 21. hodině a já rychle dopisuji deník. Je fryšno a skoro jasná obloha, nicméně předpověď na zítra slibuje déšť. Uvidíme... Opět jsme měli jít hlavně po červené, nicméně jsme šli po modré či žluté, bo všechny značky nebyly přemalovány. (Papr)

1.8.

Ze začátku noci je u „našeho“ pohádkového plesa jasno a třpytu oblohy odpovídá i břítkost chladu venku. Nicméně v průběhu noci připlouvají oblaka, hvězdy mizí a přijde mi, že se otepluje (anebo aspoň že teplota dále neklesá). Nad ránem dvakrát krátce a slabě mrholí, při prvním mrhnutí odcházím uklidit „sušící se“ prádlo. Ráno vstáváme celkem do zimy a větru, je oblačno. K snídani vaříme Ladčino müsli, poté odcházejí Filip+Máťa+David pro vodu k pramínku, který by dle info z předchozího dne měl být někde u nižších ples. Pramínek nacházejí mezi plesem Okoto a Bábrika, nicméně po návratu Máťa kvíká, že mají ve flašce pijavici. (Tedy posledním zdrojem pitné vody rozumné kvality byl včerejší pramen v sedýlku u salaše bačů prodávajících sýr.) Po sbalení stanů odcházíme stejnou cestou, jakou jsme včera přišli, nicméně na hřebeni u rozcestníku značených cest Razdela odbočujeme vlevo a po hřebeni pokračujeme po červené směrem na Damgu (2 669 m n. m.). Cesta vede většinu času přímo po hřebeni, který je travnatý. Cestou se otevírají krásné výhledy, ať už na hřeben Goljam Kalin - Malák Kalin - Goljam Polich po pravici či do doliny Urdinich ples po levici. Výhledy jsou nicméně zakrývány chuchvalci mlh, z jejichž cárů se občas cudně vynořují rilské scenerie, které si tak ponechávají svou tajemnou atmosféru a přitom dávají prostor fantazii. Travnatý hřeben umožňuje téměř libovolně stavět stany, problémem mohou být koně/krávy/ovce resp. nepřítomnost pramenů vody zdroje pitné vody. Za vrcholem Malák Mramorec (2 598 m n. m.) se charakter mírně mění, přibývá kamenů a ze sedla se otevírají výhledy na Rilský monastyr. Kupodivu se organizovaně nesvačí, jelikož je celkem zima a nikomu se nechce moc čekat. V sedle za Goljam Mramorcem (2 689 m n. m.) potkáváme stádo koní, daří se mi „skamarádit se“ s asi loňským hřebečkem, i když zpočátku mě ignoruje a při druhém pokusu klopí uši tak, až si nejsem jistý, co se z toho vyklubá. Nakonec je to celkem mazel, šťouchá do mě čumákem, tedy až do příchodu Bodliny... David zase tráví cestu focením botaniky, především pak rozličných exemplářů „bedujínice potulné“. Ladka se kamarádí s rilskými erárními psy, Filip řeší problém čtrnácti osmitisícovek. Ája s Máťou řeší bouřky. Během postupu mezi Maljovicou (2 729 m n. m.) a Elenim vrchem

(2 654 m n. m.) totiž vládnou obavy, jelikož i napříč celkem časné době (poledne) v dálce hřmí a přes kopce se valí mlha/mraky. Nicméně situace není tak nebezpečná jako na Končetu, jelikož kopec je oblý a travnatý. To se ovšem mění po příchodu pod vrchol Maljovice, kdy se charakter rapidně mění a jde se po skále, víceméně po exponovaném hřebínku. Sestupová cesta je zpočátku mix zeminy a kamení, mimo cestu jsou různě velké kusy kamení. Takto docházíme až k plesu Elenski jezero. Vodu hádám na celkem pitnou, jelikož vzhledem k charakteru údolí se tu nepasou žádná hospodářská zvířata. Z plesa vytéká potok, který vede až k Chyži Maljovica. Cesta i dále vede skrz mix kámen-zemina až k travnatému „dnu“ údolí, kde je na kameni umístěno několik destiček symbolického hřbitova. Těžko soudit, co u nich kdo vidí – někdo pivo v Maljovici, někdo blížící se přístřeší tamtéž, někdo možnost vyvěšení našich fotek, pokud by Štěstěna na Končetu jen trochu jinak hodila kostkami... Ale i jinak údolí připomíná Tatry a zejména Studené Doliny - barvou žuly i železitých precipitátů, přítomností kleče, mlhou... Dále cesta vede po kamenech až na chatu. Cirka 500 m nad chatou jsou vhodná místa pro stany, vesměs krytá klečí. Jeden stan stojí i u potoka u chaty. Jelikož se oběd postupně posouval od Damgu přes Malák a Goljam Mramorec až k vrcholu Maljovice a následně i pod něj, až nakonec nebyl, tak se většina vrhá do chaty. Kuřecí polévka je chválena, zeleninová zatracována, karbanátky (кюфте + лютеница) jsou chváleny, kafe spíš ne. Všeobecně vládne nespokojenost s obsluhou a cenami, zejména tyček. Vzhledem k postupujícímu času a horšícímu se počasí (začíná pršet) nakonec všichni chtějí jít spát do chaty a já (blb) se nakonec nechávám překecat. Nocleh stojí 10 leva/os. Po příchodu na pokoj (osmilůžák, 4 palandy) se vybaluje a nakonec vaří. David mezi tím na zdejší wi-fi hledá na netu info o počasí a dalších náležitostech (osmitisícovky, dextróza, glukóza, fruktóza,...). Pokoj je zčásti rekonstruovaný, nejde zamykat. Celkově mi přijde dost neosobní. Po večeri (19:00) většina odchází do lokálu, já se jdu projít ven, nakonec po červené zpět a od symbolického hřbitova po modré směrem k bivaku Orlovec, co čas dovolí, což znamená ± do sedýlka. Terén zde je dobrý, v prohlubni nebo mezi kosodřevinou závětrí pro stany, blízko potůček, vzhledem k terénu předpokládám že celkem pitný. Ve 21:00 se vracím, všichni zalezlí do spacáků, píšu deník... (Honzík)

2. 8.

V noci pořád někdo coural na Wcko, ale spalo se dobře a dlouho. Vstáváme v 6:00. Ája se probouzí se srajdou, takže vytahujeme živočišné uhlí. My si vaříme na pokoji polentu a zacpáváme si břicha. Ája si dává černý čaj. Cca v 8:00 vyrážíme směr Ribni jezera. Šutříky jsou mokré a Áje není moc dobře, ale nakonec se rozhoduje jít dál. Stoupáme. Mlha se přes nás převaluje. Jelikož Máťa Áje zatím stále nepomohl od periodicky se opakujících se bolestí břicha, stoupáme stále pomaleji, ale naštěstí potkáváme útulný bivak (zaslon Strašnoto jezero) s asi 10 postelema, kamínkama a připraveným topivem (klečí), díky kterému to v místnůstce krásně voní. Ája zalézá do spacáku, my dáváme oběd. Štrašnoto jezero před bivakem se ukazuje, sluníčko se prodírá mraky a ukazují se nám vrcholky. Áje se dělá lépe a tak vyrážíme dál do kopců (kousek jsou tam lana, ale nejsou potřeba) a pak dlouhým, ale příjemným traverzem k dalšímu bivaku Kobilino braniště. Kdyby tam lidi nedělali a nenechávali bordel, bylo by to pěkné útočiště před nepohodou. Nejvíc nás mrzelo, že jsme našli i pozůstatky oběda (pytlíky, plechovky atd.) po českých turistech. Kousek vedle stojí bačovna, ale nikdo nebyl doma. Jen bačův pes na nás psíma očima loudil pohlazení, ale i přes jeho vehementní vrtění ocasem jsme si to netroufli. Krávy se pásly o kousek výš, ale bača byl prostě asi někde na sousedské výměně rakije nebo dealoval sirene či mljako. Červená vedla dál do pěkného krpálu. Při druhé pauze přišel Filip s tím, že nám zabaví všechno živočišné uhlí, co máme, a rozdělí to na příděly a každý, ať si s tím dělá, co chce. On že doporučuje vše ihned spolykat, jelikož ve vodě, kterou jsme ráno načepovali, objevil velké podezřelé kousky čehosi. Někdo poslouchá, někdo ne, takže uvidíme ráno, kdo jak na tom bude. Každopádně Máťa Filipa prohlídnul a neřekne už mu jinak,

než uhlíř. Vydáváme se do posledního stoupání a za chvíli už koukáme na Smradlivo a obě Ribni jezera. Počasí je všelijaké, tak jako celý den – mraky se přes nás převalují, a tak pospícháme dolů pod Dolní Ribni jezero. Cestou potkáváme pramen vody – kus hadice ze skály a filtrujeme vodu přes Ladčin šátek a desinfikujeme. Ája s Máťou jdou napřed a staví u říčky Marinkovica stan. Ostatní vaří, koupou se v luxusních zátočinkách (s trochu víc ledovou vodou, ale což...), staví další stany a těší se do spacáků. Vaříme ještě čaj, Honzík vypráví chemické vtipy a vymýšlí novotvary jako např. pindus pindus – výraz pro latiníka (prý moc pindaj nebo co...). Zneškodnila jsem mouchu, co mi tu bzučela při psaní deníku, tak můžu jít spát taky. Je deset a asi bude docela zima... (Evča)

3. 8. 2011

Snad poprvé nás ze stanu vytahuje sluníčko, teda jak koho, někomu to trvá trochu déle. Následuje typický ranní maraton: mytí, vaření čaje a snídaně, sušení a balení stanů... Doufali jsme, že se Ája již do ranního frmolu zapojí, ale bohužel jí bylo pořád špatně a už ráno se rozhodla, že dojde pouze na chatu u Ribních jezer a dál nejde. Pokoušeli jsme se ji na střídačku přesvědčit, ať to zkusí, ale marně... Z tábořiště jsme vyšli až v deset (chyba budíčku nebo extrémně dlouhé balení?), nahoře byli za ¾ hod. Občerstvili jsme se (vydatně: pivo, fazolová polévka, kjufty, šopák), přeházeli věci a zanechali Áju odpočívát na chatě (Máťa šel ještě kousek s námi, že by prý na chatě nevydržel tak dlouho). Již podruhé jsme se tak během našeho výletu rozdělili. Domluvili jsme se, že se potkáme opět až v Sofii – Ája a Máťa půjdou spodem, asi přes monastyr (viz zápisek Áji nebo Máti). Nad jezery nás konečně čekaly tak dlouho slibované louky (skal už měli někteří členové výpravy po krk...). Po obědě se Máťa odděluje definitivně a vrací se oklikou po modré zpět na chatu. My se pomalu přibližujeme zvlněnými loukami k zítřejšímu cílu – Musale. Postupně v protisměru potkáváme dvě skupiny Čechů a předcházíme početnou skupinu divokých Slovanů (naštěstí pak scházejí dolů k chatě a netáboří nikde poblíž nás na hřebeni...). Výhrůžně se tvářící mračna nás dost popohání, a tak, opět poprvé během cesty, máme už v 18:00 postavené stany a vaříme. „Bydlíme“ dnes v sedle před stoupáním na Ovčarec, u cesty mezi kosodřevinami, před odbočkou modré značky dolů k chatě Grānčar. Po večeri jde David a Honzík dolů k chatě pro vodu (co ale přinesou, netuším, teď zde ještě nejsou). Evča v sousedství objevuje další bandu Čechů. Je nás tedy víc, nebojíme se vlka nic! Ani mlhy, která nás právě zahalila. Je na chatě pitná voda? Jaké nás čeká počasí na výstup? Bude v noci pršet? Po 1,5 hod.: Na chatě pitná voda je (nutnost po třech dnech upřesnit). Počasí je pořád stejně nevyzpytatelné. Událost dne: perník od Honzíkovy babičky!!! Takže jdeme spát s krásně plnými břichy... (Ladka)

4. 8. 2011

Dnes nás čeká dlouhá cesta, vstáváme proto už v 6 hod. Přes nepříznivou předpověď je nebe vymetené a za chvíli vychází slunce. Balíme nedosušené stany a v rekordním čase vyrážíme na cestu. Ze sedla nad chatou Grānčar pokračujeme zvlněným terénem přes čtyři vrcholy na Musalu (2 925 m n. m.) – nejvyšší horu Balkánu. Po cestě se Davidovi stává nehoda. Zapíchne svoji hůlku vedle pěkné skalničky a omylem ji vyloupne z hlíny. Kytka vypadá, že by zasazení zpátky nemusela přežít. Nedá se nic dělat. Jedná se o flóru národního parku, a tak ji David, aby ji zachránil, vkládá do igeliťáku a bere s sebou. Oproti našemu očekávání dorážíme na vrchol Musaly už ve čtvrt na dvanáct. Obědváme, sušíme stany, pijeme pivo a fotíme vrcholové foto. Čeká nás sestup 1 600 výškových metrů do Borovce. Na chatě Musala dáváme pauzu. Evča bravurně konverzuje s jedním Němcem, který jí nabízí jízdenky na lanovku, podle Honzíka proto, aby ji sbalil, protože jemu předtím nic nenabízel. Sestupujeme dále po červené a pod lanovkou asi 2 km od Borovce nacházíme místo pro stany a kempíme. Doufáme, že Honzík večer opět vytáhne legendární perník. (Filip)

Dodatek k 3.8.

Ája na chatě pronajímá místnost se dvěma hroznými postelemi, stolečkem na špalku a jde spát. Já se s ostatními vydávám po červené značce do sedla nad jezery. Jdeme asi dvě hodiny po plánované trase. Po krátkém obědě se vracím zpět do sedla nad jezery, kde se dávám po modré (dle mapy) směrem k chatě Makedonie. Žádnou modrou však nenacházím a orientuji se podle značek (tyčí) zimní trasy a podle kamenných mužíků. Trasa vede za hřebenem lemujícím jezera a zhruba po 1,5 hodině se nachází další sedlo, které odděluje údolí s jezerem Smradlivo a našimi Ribními jezery. Po červené scházím ze sedla dolů k chatě, kam dorážím kolem půl šesté. Ája vypadá vyspale a odpočatě. Vaříme večeři a jako dezert máme nezbytný šopský salát (3,5 leva). Na chatu přicházejí další trekaři a dokonce i školní výlet, který plánuje na chatě strávit noc. (Martin)

Dodatek k 4. 8. a 5. 8.

Od Ribnich jezer vyrážíme až v 10.30. Pořádně jsme se na cestu vyspali (do 9:00). Jdeme po žluté značce směr Rilský monastyr. Cesta vede nejprve po pěšině mezi kleči a dále od chaty po široké cestě lesem. Celou dobu se sestupuje. S pauzou na svačinu a oběd dorážíme až před 16:00 hod. V „supermarketu“ u Rilského monastyru kupuji jogurt a toaletní papír. Poté se vracíme do kempu Bor. Ubytování stojí 7 leva za osobu na pěkném kropeném trávníčku. Dáváme si i večeři: pivo, ovčarský salát a ražniči. Salát byl vynikající a veliký, maso už nás tolik nenadchlo. Já se jdu večer ještě podívat do monastyru. Ptám se na recepci na ubytování. Ve staré části chtějí 20 leva za osobu, v nové 30 leva za osobu. Obojí je pouze se společnými záchody na chodbě. Klášter je plný a mnich mi nabízí ubytování v místním hotelu. Po návratu do kempu zjišťuji, že Mária si udělal hezký večer u minitelevize a sleduje fotbal (Trnava s bulharským týmem). Jdeme spát už ve 21:00. V noci přišla bouřka, ráno vstáváme v 6:15, protože v 9.00 nám jede bus směr Dupnica. U monastyru na parkovišti jsme s předstihem, abychom si zabrali místa. Do Dupnice dorážíme 10:20 a odtamtud nám jede přímý bus v 10:30 do Sofie. V hlavním městě jsme ve 12:30 a u historické mašiny čekáme na zbytek výpravy. (Ája)

5. 8.

Krátce po půlnoci končí celkem silná bouře, ale vzhledem k tomu, že spíme v lese a v malé nadmořské výšce, tak i přes bídné možnosti kotvení stanů přežíváme v pohodě. Filip velebí rozhodnutí postavit stan na hrbolech šutrů pod stromem a nikoliv na rovince naplaveného písku na cestě. Budík je tradičně na 6:00, vstáváme někdy po šesté. Snídáme, holky (Evča + Lad'ka) si myjí hlavy, balíme promočené stany a odcházíme do Borovce. Vzhledem k tomu, že jsme spali skoro na horním okraji obce, jsme tam coby dup. V hotelu Rila zjišťujeme detaily ohledně dopravy do Sofie. Nakonec odjíždíme minibusem z plácku označeného cedulí před hotelem Samokov. Bus je do Samokova za 2 leva. Následně jedeme z autobusového nádraží v Samokově do Sofie za 6 leva. Oba dva busy (Borovec-Samokov, Samokov-Sofie) jezdí dost často (± každou hodinu). Minibus nás nicméně vyhazuje na nějakém vedlejším autobusovém nádraží, podle navigace cca 6 km od Central Stationu. Nejdříve se rozhodujeme jít pěšky, nicméně po projití čtvrti s ambasádami nakonec sušíme stany mezi jednou z budov Ruské ambasády a hotelem Moskva. Následně odjíždíme MHD busem na Central Station za 1 leva, lístek kupujeme od řidiče. Po shledání se s Ájou a Mářou jdeme do centra, kotvíme v mechaně Boljar (Механа Боляр, ulice Козлодуй č. p. 32) a obědváme. Následně odcházíme do bazaru a nakupujeme rozličný tovar jako dárky domů a jídlo na cestu. Vracíme se k nádraží, všichni jdou do kavárny, já hledám poštovní schránku na poslání pohledu babičce, který napsala Lad'ka během oběda. Je to bída, tak 2/3 Bulharů neumí/odmítá kváknout anglicky a ani nejsou ochotní pomoci, i když „pošta“ je slovo i v bulharštině. Inu, jak už někdo poznamenal, jsou to bulharské gummy :). Poštovní

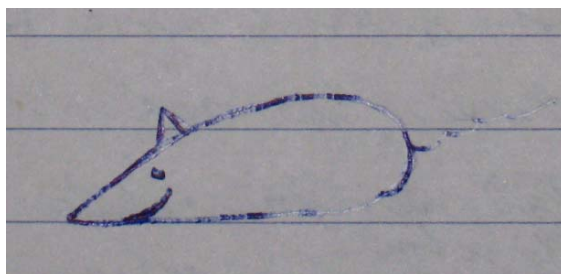
schránku nakonec nacházím za mostem se lvy na hlavní třídě mírně vlevo. Po shledání se s ostatními nakupujeme v Bille na nádraží jídlo na cestu a následně se přesunujeme k vlaku (kolej 5 - západ). (Pozn: Na info tabuli je číslo koleje, nikoliv nástupiště jako v ČR.) Vyháníme paní bez místenky a obsazujeme kupé. Filip je ve vedlejším kupé, kde jich nakonec sedí 7. Odjíždíme směr Srbsko... (Honzík)

6. 8.

Kupéčko má sice staré a rozbité sedačky, ale aspoň jsou polstrované i područky a dá se dobře zkroutit. Díky tomu i Davidovu batohu ležícímu na zemi, na který jsme si dali nohy, se dalo (podle mne) tentokrát trochu schrupnout a natáhnout tělo do trochu horizontálnější polohy. V půl 3 Ája zjišťuje, že vlak má půl hodiny sekeru a že do Rakovice dojedeme ve 4 a ne v půl 4. Když vlak neustále postává v polích a blíží se 4:15, začínáme zvažovat, že přisedneme raději až v Beogradu jako Češi ve vedlejším kupé. Nakonec David přes net v mobilu zjišťuje, že v Rakovici přisednout na Avalu nelze, páč tam tudy jedou jen lůžka. Jedeme tedy až do Beogradu, přičemž na cca 10km trase nabíráme dalších asi 30 minut zpoždění. V Beogradě čekáme asi hodinu na nádrů, než nám otevřou vagóny. Snídáme, čteme, píšeme deník, spíme. Do vagónu přistupuje srbsko-německá rodinka s dvěma řvoucími parchanty, kteří nás vyhazují od jednoho stolečku. Zbytek cesty proto vymýšlíme, jak naložit s nejmladším členem rodinky a Honzíkovo nalezenou trofej z Melniku – velkým kovaným hřebíkem – a docela se u toho nasmějem. Obědváme, píšeme opět deník, dáváme si Honzíkův perník. Ladka se učí Braillovo písmo. Filip, Ája a Bodlina si dávají kafe v jídeláku. Po 20:00 dojíždíme konečně do vlakové stanice Brno hl. n. Unaveni, ulepeni, ospalí. Kam pojedeme příští rok? Už aby to bylo zase před námi! (Evča)

A na závěr vzkazuje Honzík:

Usmívejte se každý den!

Sepsal Martínek, Honzík, Ladka, Evča, Ája, Filip & David